

Nr 164

Av herr Nelander m. fl., om en utredning rörande den andliga vården vid ungdomsvårdsskolorna.

(Lika lydande med motion nr 135 i Första kammaren)

Den andliga vården vid statliga vårdanstalter och andra människovårdande inrättningar har vid åtskilliga tillfällen varit föremål för riksdagens behandling och beslut. Senast vid fjolårets riksdag beslöts på förslag av justitieministern och efter tillstyrkande av statsutskottet en upprustning av den andliga vården vid kriminalvårdens anstalter. I statsutskottets utlåtande nr 2 den 27 februari 1962 heter det rörande justitieministerns på fångvårdsstyrelsens utredning grundade förslag bl. a.: »Gudstjänster och andaktsstunder skall liksom nu anordnas i samarbete mellan statskyrkan och frikyrkliga samfund. Enskilda samtal eller grupp-samtal i religiösa frågor och livsåskådningsproblem skall även i fortsättningen ha stor plats i den andliga vården. Organisationsmässigt sett innebär styrelsens förslag i korthet följande. De nuvarande religionsvårdskommittéerna vid anstalterna skall benämnas nämnder för den andliga vården. Ledamöterna i sådan nämnd, som skall finnas vid varje anstalt, skall på samma sätt som nu gäller i fråga om kommittéerna bestå av en företrädare för svenska kyrkan och en för frikyrkorna, den senare utsedd efter förslag av frikyrkliga samarbetskommittén. Trossamfund som icke erhåller representation i nämnderna förutsättes kunna medverka i den andliga vården genom att nämnderna bereder dem möjlighet härtill... För att stimulera trossamfunden att ägna sig åt s. k. fängelsemission — sådan utövas nu av Frälsningsarmén — föreslås att staten skall svara för kostnaderna för anställande av tre resesekreterare, av vilka en skall företräda svenska kyrkan och de båda övriga Frälsningsarmén respektive frikyrkliga samarbetskommittén — — —»

Riksdagen beslöt enligt propositionens av statsutskottet tillstyrkta förslag.

Den andliga vården vid våra ungdomsvårdsskolor borde nu stå i tur att bli föremål för en översyn. Stadgan för ungdomsvårdsskolorna av den 9 december 1960 ger i 38:e paragrafen uttryck åt de allmänna principerna för denna vård. Där föreskrives bl. a. att skolpliktig elev skall erhålla skolundervisning och enligt 39:e paragrafen gäller härvid i princip samma som för motsvarande undervisning i övrigt inom riket. Icke konfirmerad elev må, där så lämpligen kan ske, beredas tillfälle att deltaga i

konfirmationsundervisning. — Några ytterligare direktiv i ämnet synes icke ha utfärdats av socialstyrelsen, som är tillsynsmyndighet för ungdomsvårdsskolorna. Viss frivillig resesekreterarverksamhet utövas dock av Frälsningsarmén, vilken organisation har en kvinnlig officer som besöker ungdomsvårdsskolor utan att dock något statligt stöd utgår härför.

I skolhemmen följes de bestämmelser som gäller för grundskolan. Sålunda skall här förekomma kristendomsundervisning i enlighet med grundskolans kursplaner, och ävenledes morgonsamlingar skall hållas.

Yrkesskolornas verksamhet är annorlunda utformad. Arbetstiden är splittrad, och någon enhetlig samling torde vara svår att få till stånd. Kanske förekommer det i vissa fall att eleverna lyssnar till radions morgonandakter. Någon kristendomsundervisning förekommer inte för eleverna vid yrkesskolorna. För det yngre klientelet torde det givas tillfälle till konfirmationsundervisning.

Besök vid ungdomsvårdsskolorna av föreningar och sammanslutningar samt anordnande av musikunderhållning o. d., torde vara mycket uppskattade. Ofta utgör emellertid skolornas avlägsna belägenhet ett hinder för sådana besök.

Vid 1957 års riksdag framlades två likalydande motioner (tryckta som AK nr 21 och FK nr 21 och undertecknade av herr Boman i Kieryd, m. fl. resp. av fru Boman, m. fl.), i vilka hemställdes, att riksdagen måtte uttala sig för inrättande av förslagsvis två tjänster för rådgivning i andliga frågor vid ungdomsvårdsskolorna. Statsutskottet (utlåtande nr 5 sid. 33) fann motionärernas synpunkter värda beaktande men ansåg att det borde överlämnas åt vederbörande skolstyrelse att avgöra i vad mån särskild rådgivning kunde anses påkallad.

Det ungdomliga klientel som finns å ungdomsvårdsskolorna synes oss i särskild grad vara i behov av rådgivning, inte minst i andliga frågor. Detta är en uppgift som kräver speciell erfarenhet. Det vid den allmänna kriminalvården nu genomförda systemet, för vilket ovan redogjorts, borde med fördel kunna tillämpas på ungdomsvårdsskolorna i vad det gäller denna andliga vård. Ett par resesekreterare, utsedda efter samma regler som kriminalvårdens och med liknande uppgifter samt sorterande under socialstyrelsen, skulle helt visst fylla ett verkligt behov i detta hänseende.

Genom besök vid dessa hem och ungdomsvårdsskolor kunde dessa sekreterare dels själva organisera program, dels vara de lokala skolstyrelserna behjälpliga att knyta lämpliga kontakter för fortsatt verksamhet.

Med stöd av vad ovan anförts hemställer vi,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om en utredning beträffande den andliga vården vid ungdomsvårdsskolorna samt uttala som sin mening att det vid kriminalvården införda systemet synes vara väl lämpat som förebild för densamma.

Stockholm den 24 januari 1963

Eric Nelander

<i>Ake Zetterberg</i>	<i>Ernst V. Stazäng</i>	<i>Gunnar Larsson</i> i Luttra
<i>Märta Boman</i>	<i>Olof Hammar</i>	<i>Einar Rimmerfors</i>
<i>Axel Gustafsson</i>	<i>David Gomér</i>	<i>Thorvald Källstad</i>
<i>James I. A. Dickson</i>	<i>Evert Svensson</i>	<i>Ove Nordstrandh</i>
<i>Carl Eric Hedin</i>	<i>Henning Carlsson</i>	<i>Yngve Hamrin</i>
<i>Bengt Börjesson</i> i Falköping	<i>Robert Johansson</i> i Dockered	<i>Erik Larsson</i> i Norderön
<i>Sven Antby</i>	<i>Augustinus Keijer</i>	<i>Arvid Nilsson</i> i Lönsboda
<i>Olle Westberg</i>	<i>M. Berglund</i>	<i>Gunnar Hyltander</i>
